

Musikterapi, en forsknings- og erfaringsbaseret behandlingsform

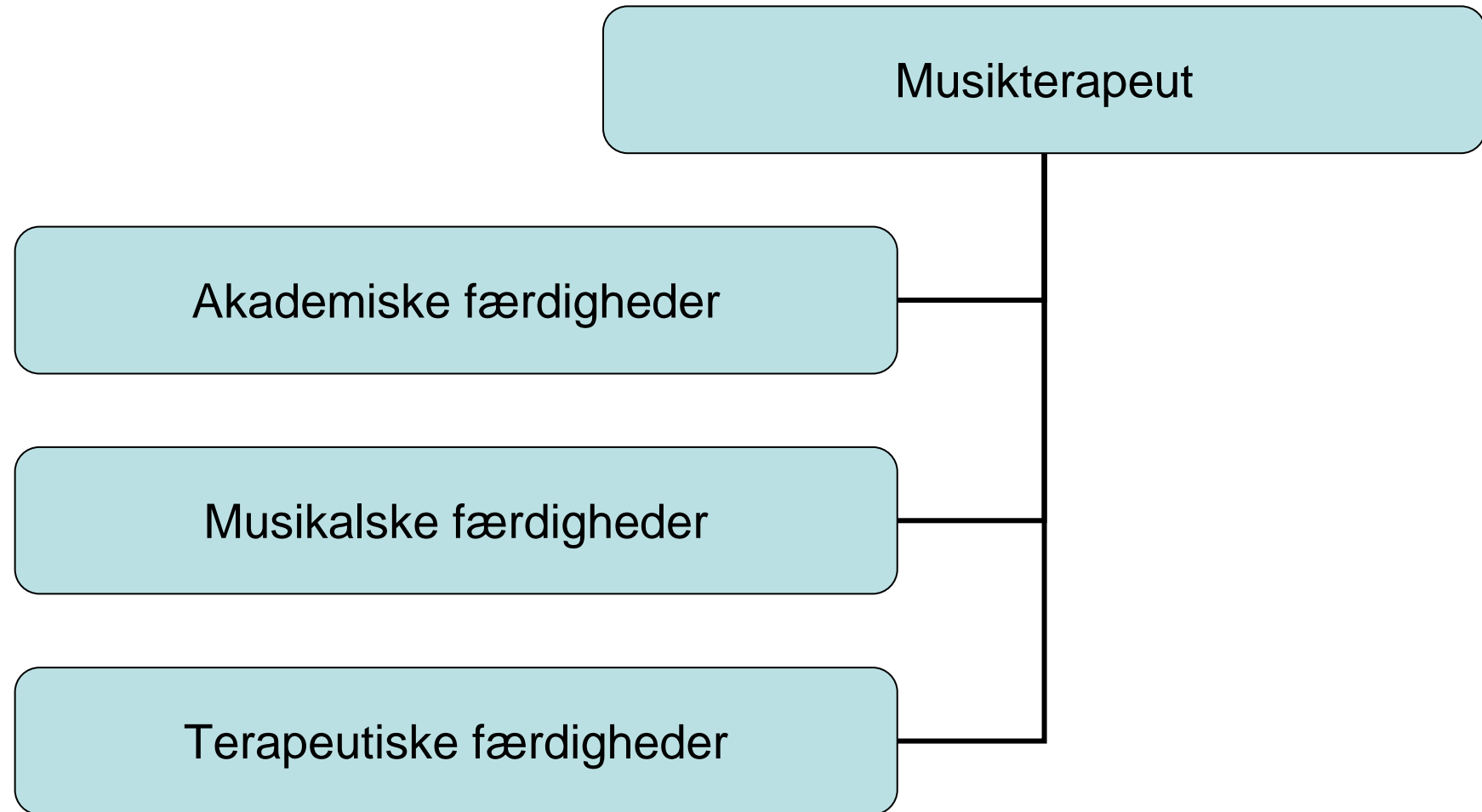
V. Niels Hannibal
Lektor, Ph.d.
Aalborg Universitet

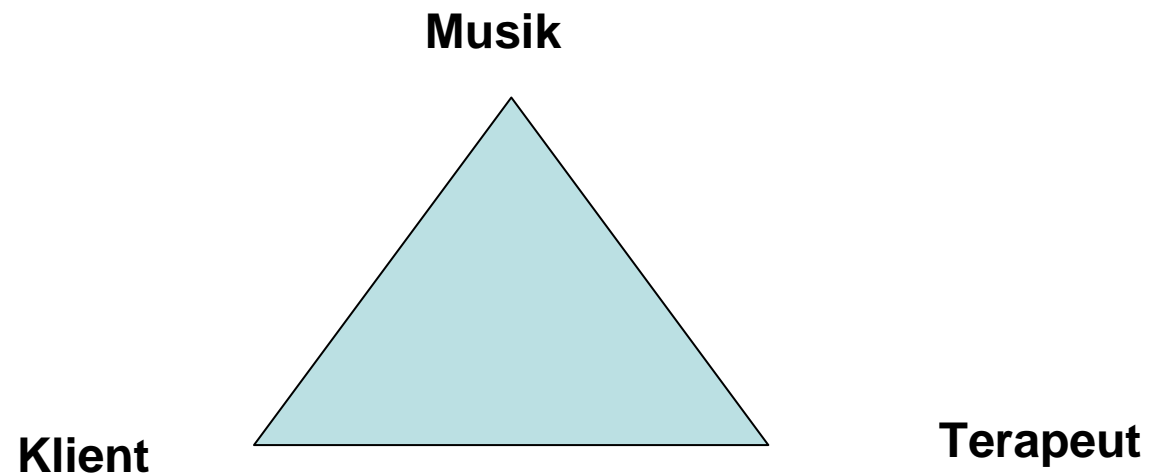
Disposition

- Hvad er en musikterapeut?
- Inden for hvilke områder anvendes musikterapi i Danmark i dag?
- Hvordan virker det?
- Forskellige måder at anvende musik på terapeutisk.
- DVD og forskning på Aalborg Universitet.
- Case-eksempler.
- Spørgsmål.

Hvad "består" en musikterapeut af?

Den musikterapeutiske kontekst - psykoterapi

Genstand, handling, et fælles tredje

- Musik som handling
 - musicking (Small, 1998)
- Musik som oplevelse
- Musik som genstand
 - Absolut
 - Referentiel
- Musik som noget fælles

Formål

At imødekomme patientens individuelle behov. Terapeutiske mål kan fx være:

- At forbedre kommunikation med andre (verbal og non-verbal kommunikation)
- At forbedre sociale/relationelle kompetencer
- At forbedre kognitiv udvikling (mentaliseringssevne)
- At forbedre motorisk udvikling, kropsbevidsthed og grounding
- At forbedre emotionel udvikling og affektive kompetencer (impulskontrol, tolerance, rummelighed)
- At forbedre evnen til at opleve og indgå i et meningsfuldt samspil og interaktion
- At udvikle ressourcer
- At øge livskvalitet

Aktive musikterapeutiske metoder

Aktive metoder indbefatter aktiviteter og processer, hvor man spiller musik ved enten at improvisere, komponere eller opføre musik i forskellige rammer, fx:

- Improvisation
 - responsfremkaldende teknikker
 - imitation og spejling
 - dialog og turtagning
- Sangskrivning
 - skabelse af tekst og/eller melodi med udgangspunkt i patientens aktuelle situation eller livshistorie
- Musikudøvelse
 - fremføring af kendte eller egne sange og instrumentalstykker

Receptive metoder

Receptive musikterapeutiske metoder indbefatter aktiviteter og processer, hvor man lytter til musik i forskellige rammer, fx:

- Lyttegrupper hvor patienterne kan medbringe egen musik
- Lytning med specifikt fokus
- Musiklytning til hvile eller afspænding
- Musiklytning med fokus på indre forestillingsbilleder
- Grupperne kan være åbne eller lukkede
- Der arbejdes også individuelt med musiklytning

Musikkens niveauer (Ruud)

- Det fysiologiske niveau – som svarer til musik som fysisk, klingende fænomen: Det er musikkens "materielle" egenskaber.
 - *Musik som stimulus.*
- Det syntaktiske niveau – musik som æstetisk fænomen. Musikken virker terapeutisk i kraft af sine musikalske egenskaber
 - *Musik som terapi.*
- Det semantiske niveau - musik som betydningsbærende fænomen: Musikken virker gennem den særlige betydning for klienten, i samspillet og i den terapeutiske relation
 - *Musik i terapi.*
- Det pragmatiske niveau – musik som socialt, interaktivt fænomen: Musikken virker i kraft af den musikalske interaktion og dens funktion i den sociale proces/behandlingsforløbet
 - *Musik som kommunikation og samhandling.*

I musikterapi kan musikken anvendes på flere niveauer

Det fysiske niveau

Musikken kan skabe pulsforfølelse og grounding, berøring via musikkens fysiske vibrationer

Det psykiske niveau

Musikken kan rumme og udtrykke følelser og give adgang til øget selvindsigt

Det spirituelle niveau

Musikken kan give æstetiske oplevelser eller dybe oplevelser af samhørighed, forsoning og trøst

Det sociale niveau

Musikken kan skabe fælles opmærksomhed og være et redskab for interaktion

Virknings-metaforer (Hannibal, 2006)

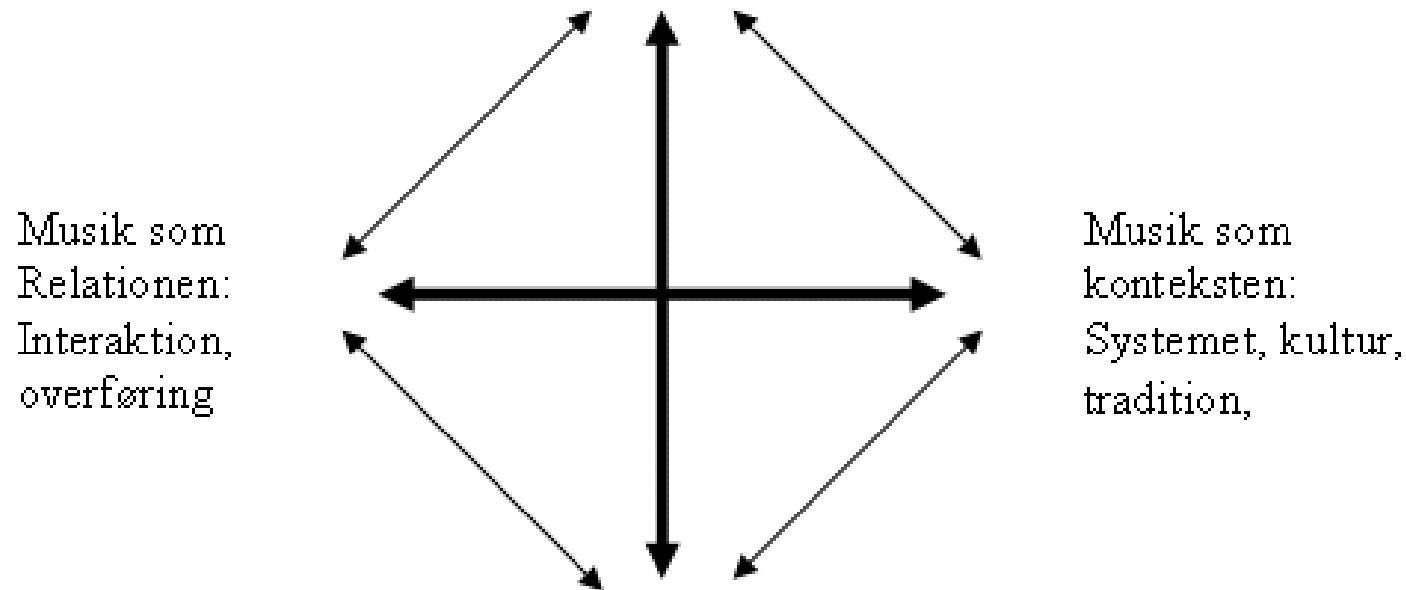
- Musik som stimulus:
 - Fysiologisk, neurologisk, adfærdsmæssigt
- Musik som relation
 - Interaktion, overføring/modoverføring,
- Musik som kontekst
 - Æstetik, kultur, at skabe en kontekst i musik
- Musik som oplevelse
 - Indre repræsentationer, symboldannelse, emotioner

Sammenlignet med Hillecke

- Attention (øget "arousal")
- Emotion (regulering, modulering)
- Kognition (stimulerer, aktiverer hukommelsen, hjernen)
- Adfærd (handling)
- Relation (interaktion på alle niveauer)

Intervention og virkningsmodel!

Musik som Intervention: Udefra/ Stimulus og respons

Musik som oplevelse: Indre proces, indre repræsentation

Specifik eller non specifik

Det specifikke:

- Fysisk stimuli
- Æstetisk
- Er både "som om" og faktisk
- Er unik i forhold til sprog: Non-diskursiv
- Foregår analogt
- Er både ideografisk og kulturel
- Skaber sin egen kontekst/historie
- Sam-handling

Det non-specifikke:

- Emotionel forløsning
 - Udstiller, desensibiliserer og forandrer fra passiv til aktiv
 - Korrektiv emotionel oplevelse/erfaring
 - Internalisering af den terapeutiske interaktion
 - Udvikler affektregulering
 - Mentalisering, selv-refleksivitet
 - Håndtering af interpersonel interaktion
 - Nye narrativer om selvet
- (Jørgensen. 2004)

Kliniske områder

Musikterapi-praksis i Danmark

Børn og voksne med betydelige
funktions-nedsættelser

Psykiatri inklusiv demensramte

Neuro-rehabilitering

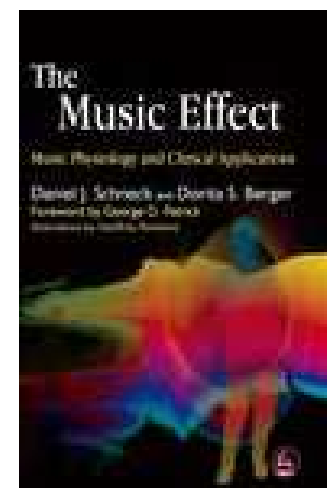
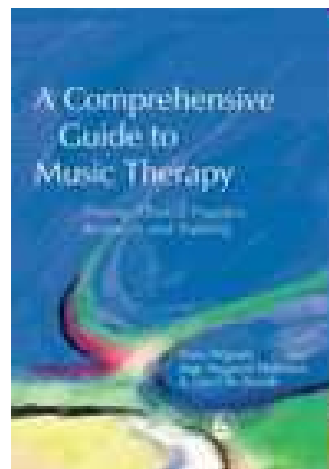
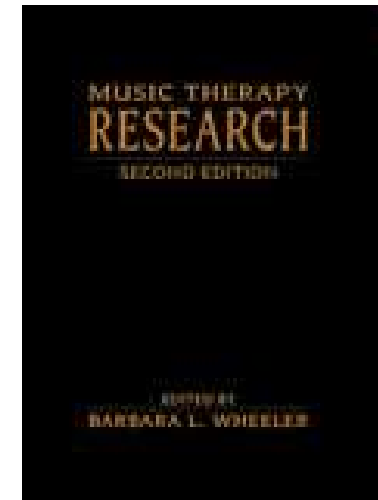
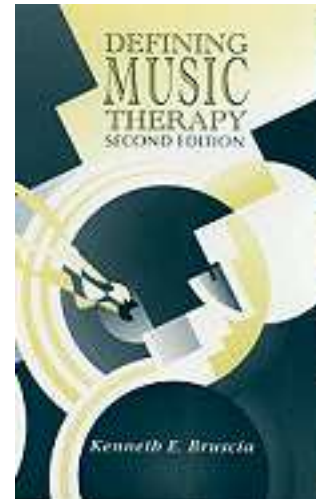
Psykosociale problemstillinger

Hospice og palliation

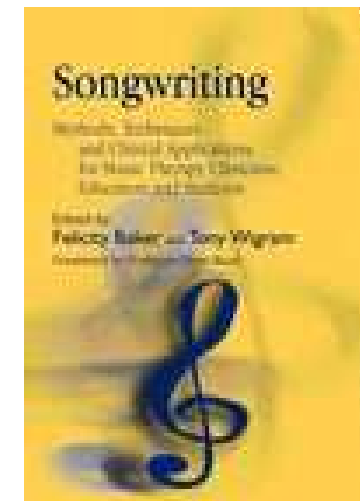
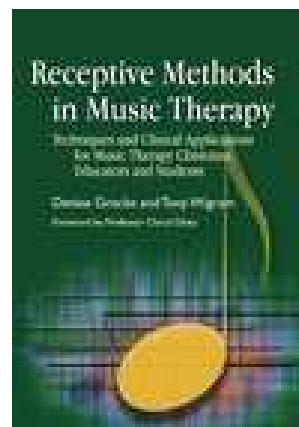
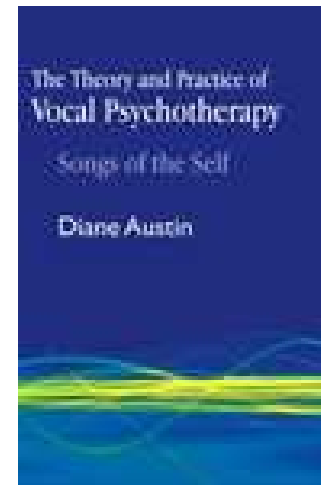
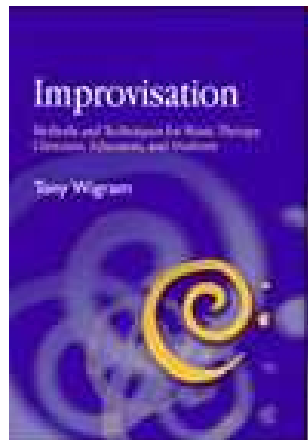
DVD om musikterapi

- **Musikterapi med børn og voksne med betydelige funktionsnedsættelser**
 - Case: Joel. Eksempel 5
- **Musikterapi med personer indenfor det psykiatriske område**
- **Musikterapi med demensramte**
 - Case: Hr. A. Eksempel 1, 2 og/eller 3
- **Neuro-rehabilitering**
 - Case: Ole. Eksempel 1-3
- **Psyko-sociale problemstillinger**
- **Hospice**
 - Afspænding

Nogle kilder

Klinisk anvendelse

Musikterapiklinikkens årsskrifter

